

Procesnota

JUNI 2021

Inhoud

Procesnota	1
Inhoud	2
1. Procesaanpak	4
2. Processtructuur	4
2.1 <i>Belanghebbenden</i>	5
Overzicht van belanghebbenden volgens schaal en betrokkenheid in de verkenningsfase	5
Overzicht van georganiseerde belanghebbenden volgens organisatievorm en deelname aan de verkenningsfase	6
2.2 <i>Vormen van overleg en samenwerking</i>	7
Bilaterale gesprekken	8
Werksessies	8
Toelichtingen / open publieksmomenten	8
ViaCocreatieweek	8
Veldwerk	9
2.3 <i>Overlegorganen</i>	9
Schematisch overzicht van de overlegorganen	10
Belangrijke rollen in dit project	10
Kernteam	11
Politieke stuurgroep	12
Ambtelijk Forum	12
ViaLabo	13
Lokaal Expertpanel	14
Expertpanel.....	15
Werkgroep proces	15
2.4 <i>Inspanningen buiten de overlegorganen</i>	16
Afstemming met besluitvormers buiten het Politiek Forum	16
2.5 <i>Formele participatiemomenten onderzoeksfase</i>	17
Formele adviesverlening.....	17
Openbaar onderzoek / Raadpleging	18
2.6 <i>Kanalen voor informatie</i>	18
Gedeelde documenten	18
Projectwebsite	18
Nieuwsbrief.....	18
Kanalen van betrokken belanghebbenden	19
Sociale media	19
Huis-aan-huisbedeling	19
2.7 <i>Effectiviteit van de processtructuur</i>	19
2.8 <i>Evaluatie van de processtructuur</i>	20
3. Financiële afspraken en samenwerkingsovereenkomsten	22
<i>Raming van de middelen m.b.t. het proces in de onderzoeksfase</i>	22

1. Procesaanpak

Voor de opmaak van de toekomstvisie voor het viaduct Gentbrugge koos de Vlaamse Regering voor de procedure Complexe Projecten die een procesaanpak voorschrijft, gericht op een efficiënt en kwaliteitsvol proces met aandacht voor zes principes:

- open communicatie;
- participatie;
- maatwerk;
- oplossingsgericht samenwerken;
- geïntegreerde aanpak; en
- procesregie in handen van de belanghebbenden.

Om hieraan uitvoering te geven bestaat de procedure uit vier opeenvolgende fasen: verkenningsfase, onderzoeksfase, uitwerkingsfase en uitvoeringsfase. De overgang van een fase gebeurt na een beslissing van de Vlaamse Regering. Er zijn dus drie beslismomenten: startbeslissing, voorkeursbesluit en projectbesluit. Er zijn ook twee openbare onderzoeken voorzien, één ter voorbereiding van het voorkeursbesluit en één ter voorbereiding van het projectbesluit. Gedurende de vier fasen zullen alle belanghebbenden en het brede publiek betrokken worden.

Een beschrijving van elke fase en de beslissingsmomenten vindt u op de website www.complexeprojecten.be.

2. Processtructuur

De procedure Complexe Projecten zet sterk in op de betrokkenheid van belanghebbenden. Dit gebeurt binnen een processtructuur op maat van de doelstellingen, de belanghebbenden en de fase waarin het project zich bevindt.

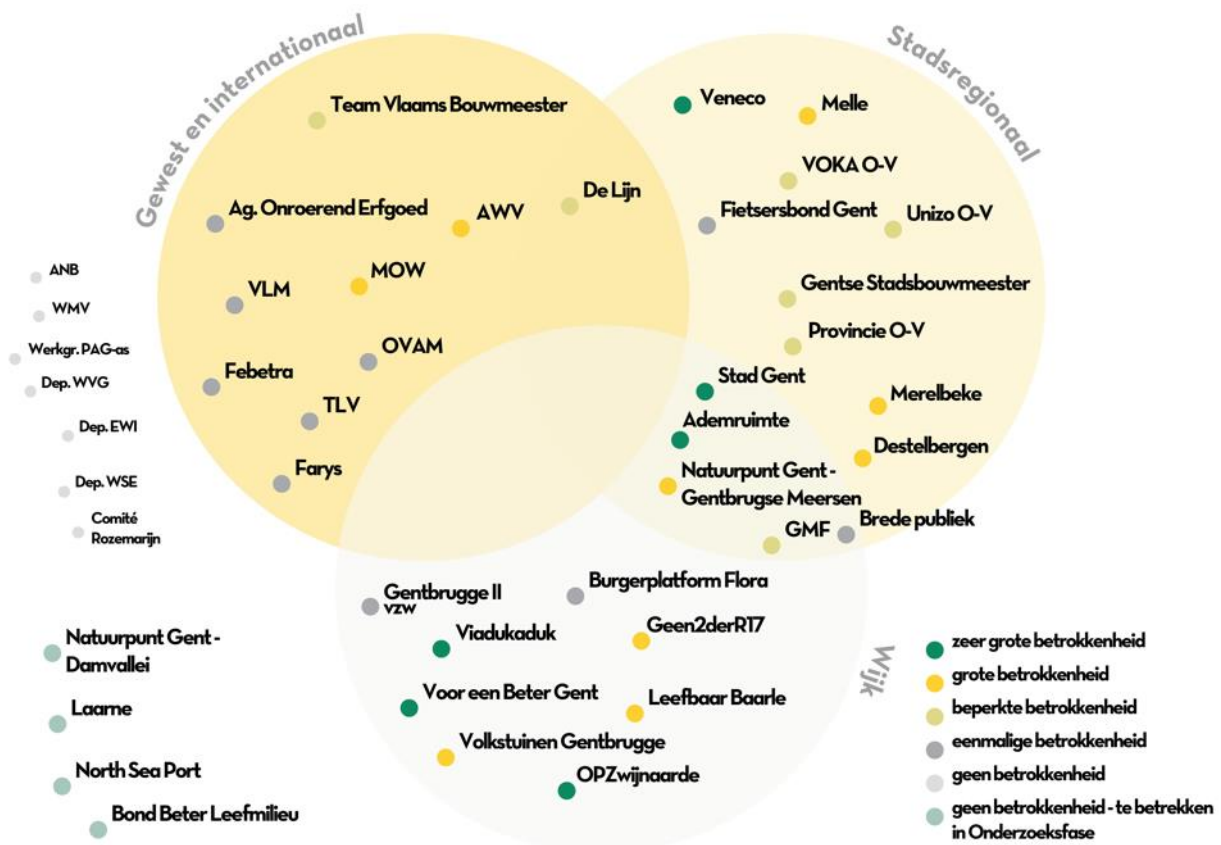
Via die structuur krijgen de verschillende belanghebbenden een plek in het proces. Dit hoofdstuk start daarom met een overzicht van de belanghebbenden. Zij zullen deel uitmaken van het overleg en de samenwerking ter realisatie van de doelstellingen van het Complex Project. Dit proces vindt zowel binnen als buiten enkele vaste overlegorganen plaats. De vaste overlegorganen hebben elk een eigen opdracht waarop de samenstelling, de frequentie van overleg en het verwachte engagement van de deelnemers is gebaseerd. De inzet buiten de overlegorganen heeft als doel

om maximale afstemming te bekomen met alle belanghebbenden. Beide inspanningen komen bovenop de formele participatiemomenten in de vorm van openbaar onderzoek. Daarnaast zorgen de informatiekkanalen ervoor dat iedereen die dat wenst steeds op de hoogte is van de gang van zaken. De processtructuur staat steeds ten dienste van het realiseren van de doelstellingen van het Complex Project. Om de effectiviteit ervan te kunnen waarborgen is regelmatige afstemming en bijsturing noodzakelijk. Het evaluatiekader dat aan het einde van dit hoofdstuk (2.8) gepresenteerd wordt, heeft dan ook als doel dit te faciliteren.

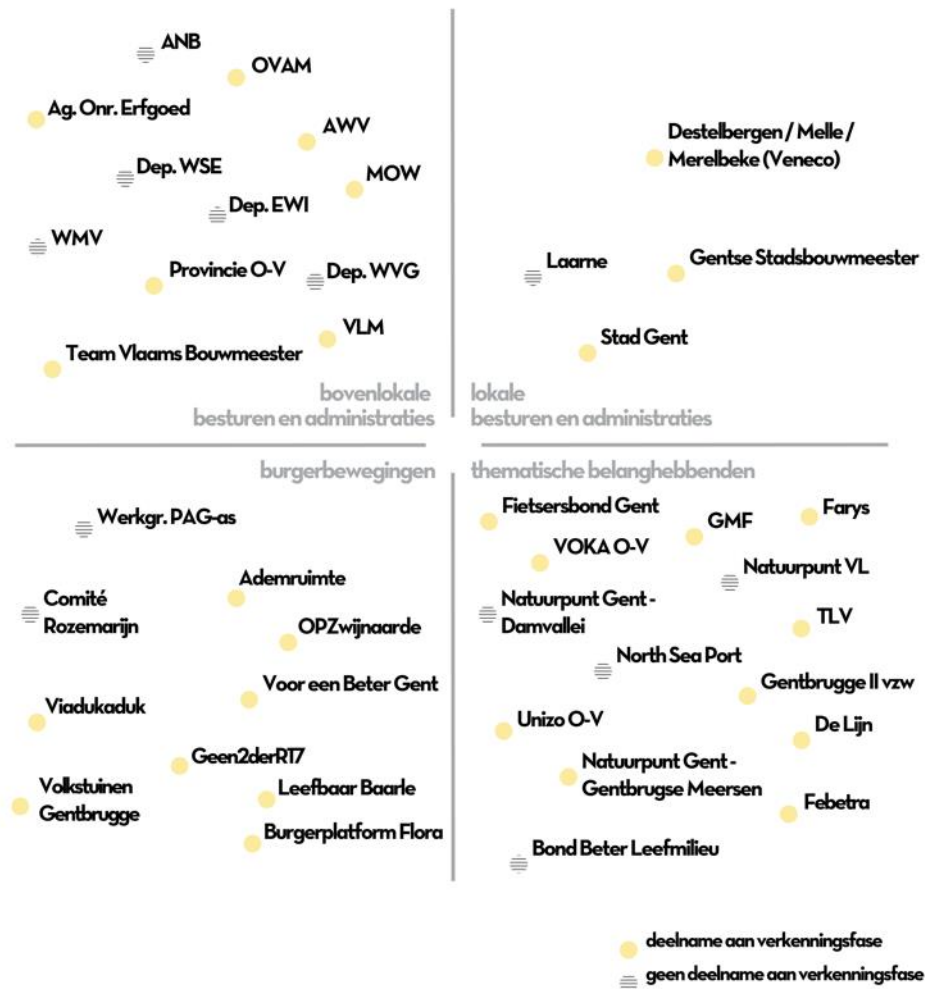
2.1 Belanghebbenden

Onderstaande weergaven geven een overzicht van de gekende belanghebbenden in november 2020. In de onderzoeksfase blijven aanvullingen natuurlijk mogelijk.

Overzicht van belanghebbenden volgens schaal en betrokkenheid in de verkenningsfase

Overzicht van georganiseerde belanghebbenden volgens organisatievorm en deelname aan de verkenningfase

Toelichting bij de indeling

- Bovenlokale besturen en administraties: administraties en politieke actoren die actief zijn op provinciale of gewestelijke schaal. Zij nemen deel aan het proces vanuit hun beleidsbevoegdheden.
- Lokale besturen en administraties: administraties en politieke actoren die actief zijn op gemeentelijke of stedelijke schaal. Zij nemen deel aan het proces vanuit hun beleidsbevoegdheden.

- **Burgerbewegingen:** burgerbewegingen maken deel uit van het georganiseerd maatschappelijk middenveld. Burgerbewegingen vormen als actief betrokken belanghebbenden een belangrijke schakel met het brede publiek. Ze nemen deel aan het proces vanuit een crossthematische interesse en een lokale expertise.
- **Thematische belanghebbenden:** belanghebbenden die deel uitmaken van het georganiseerd maatschappelijk middenveld. Zij nemen deel aan het proces vanuit een specifieke thematische interesse en / of technische expertise.
- **Brede publiek:** ongeorganiseerde individuele belanghebbenden. Zij komen niet voor in de weergave.

2.2 Vormen van overleg en samenwerking

Het betrekken van de verschillende belanghebbenden heeft in een Complex Project verschillende doeleinden:

- **Kenniscreatie:** samen nieuwe kennis creëren om nieuwe denkrichtingen te kunnen ontwikkelen
- **Kennistoetsing:** kennis en bijhorende inzichten voorleggen ter verfijning of aanvulling
- **Kennisverzameling:** kennis en bijhorende inzichten ophalen bij (lokale) experts
- **Kennismededeling:** kennis en bijhorende inzichten overbrengen
- **Kennisvalidatie:** kennis en bijhorende inzichten bevestigen en bekrachtigen

Afhankelijk van het gewenste resultaat op een specifiek moment is een bepaalde vorm van overleg en samenwerking meer of minder geschikt. De varianten zullen dan ook allemaal aan bod komen in het proces.

	kenniscreatie	kennistoetsing	kennisverzamel- ing	kennismede- deling
Bilaterale gesprekken		x	xxx	x
Werksessies	xxx	x	x	xxx
Toelichtingen/Open publieksmomenten		x		xxx
Cocreatiedagen/-week	xxx	xx	x	xxx
Veldwerk			xxx	xx

Bilaterale gesprekken

De bilaterale gesprekken zetten vooral in op kennisverzameling voor het onderzoek. Maar kunnen ook ingezet worden om bepaalde denkpistes af te toetsen. De gesprekken krijgen vorm als informele gesprekken in een vertrouwelijke setting. Dit betekent dat er geen formele verslaggeving van de gesprekken plaatsvindt. De verwerking van de informatie die gedeeld wordt door de belanghebbende gebeurt rechtstreeks in het onderzoek met terugkoppeling naar de belanghebbenden. De gesprekken vinden normaal plaats tussen het studieteam, eventueel de opdrachtgevers en één andere partij maar indien gewenst kan de genodigde andere partijen uitnodigen.

Werksessies

De werksessies brengen verschillende disciplines, invalshoeken en opinies samen met als doel om met bestaande inhoud nieuwe kennis of inzichten te creëren. Ze vinden dan ook best plaats met diverse belanghebbenden en experts zodat ook onderling een kennisuitwisseling kan plaatsvinden, en hun verschillende ervaring en expertise een interessante kruisbestuiving kan vormen. De werksessies vinden plaats binnen de diverse overlegorganen (zie 2.3). De deelnemers volgen de verschillende onderzoeksstappen en bijhorende resultaten op.

Toelichtingen / open publieksmomenten

Bij de toelichtingen is de finaliteit om een stand van zaken te delen of (stukken van) de inhoud te verduidelijken. Hierrond kan wel een gesprek ontstaan maar de focus ligt niet op het creëren van nieuwe kennis, noch kennisverzameling. Toelichtingen kunnen plaatsvinden volgens verschillende formules, van informeel tot formeel, afhankelijk van het doelpubliek. Meestal zijn ze gericht op een zeer brede groep van belanghebbenden en is een informele opzet het meest geschikt, bijvoorbeeld eerst een werksessie of een reeks besprekingen waarna een toelichting van de belangrijkste punten volgt naar de brede groep belanghebbenden in een open publieksmoment.

ViaCocreatieweek

Eigen aan de via cocreatieweek is dat kenniscreatie geconcentreerd is in de tijd, en meteen wordt opgevolgd door kennistoetsing. Door dit snelle proces van cocreatie en toetsing kan veel inhoudelijke vooruitgang gemaakt worden in dialoog met de belanghebbenden.

Ook zullen er in de via cocreatieweek steeds open publieksmomenten georganiseerd worden. Een brede communicatie naar de bevolking is essentieel om te komen tot een breed gedragen oplossing. Het is daarbij ook belangrijk om steeds de deur open te houden voor nieuwe geïnteresseerde belanghebbenden. Er dient ook bijzondere aandacht te gaan naar stemmen in de samenleving die structureel minder sterk vertegenwoordigd zijn

in de formele besluitvormingsprocessen, maar die evengoed een waardevolle bijdrage kunnen leveren als belanghebbende in dit project (denk bv. aan jongeren, ouderen, mensen met migratieachtergrond etc.).

Tot slot biedt de via cocreatieweek ook de mogelijkheid om (externe) expertise in het proces te integreren, bijvoorbeeld aan de hand van expertensessies.

Veldwerk

Veldwerk staat toe om op het terrein kennis te verzamelen. Dit kan in de vorm van een echte terreinverkenning. Maar ook vindplaatsgerichte initiatieven behoren tot deze vorm van overleg. Voorbeelden van vindplaatsgerichte initiatieven zijn: een infostand op de wekelijkse markt of straatinterviews. Het gaat om initiatieven die men aantreft in de (semi-)publieke ruimte.

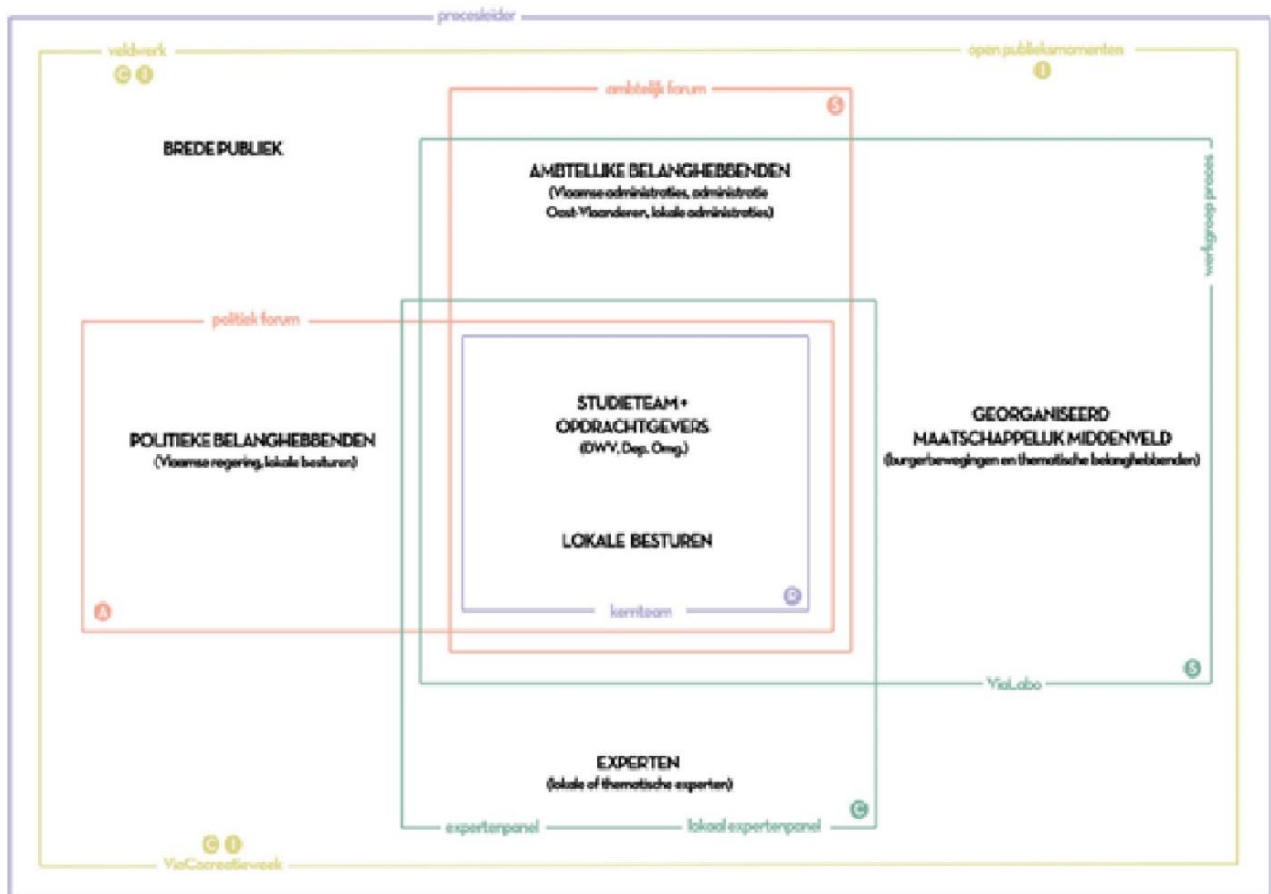
2.3 Overlegorganen

Een belangrijk deel van het overleg en de samenwerking voor het Complex Project zal plaatsvinden in vaste overlegorganen. Elk van die overlegorganen heeft een eigen opdracht te vervullen en in functie daarvan een eigen samenstelling en frequentie van samenkomsten. Daaruit volgt ook een engagement van de deelnemers ten aanzien van het Complex Project, dat nauw samenhangt met de procesrol van die deelnemers. Het RASCI-model onderscheidt volgende procesrollen:

- Responsible (R): partijen die verantwoordelijk zijn voor het resultaat.
- Accountable (A): partijen die eindverantwoordelijke zijn voor het resultaat en die ook goedkeuring geven aan het resultaat.
- Support (S): partijen die ondersteuning willen bieden aan het resultaat.
- Consulted (C): partijen die gehoord willen worden op weg naar het resultaat.
- Informed (I): partijen die geïnformeerd willen worden over (de weg naar) het resultaat.

Elk van de procesrollen komt minstens in één overlegorgaan terug.

Schematisch overzicht van de overlegorganen

Belangrijke rollen in dit project

In dit complex project zijn belangrijke rollen te onderscheiden met elk belangrijke taken. Namelijk de taak van **projectleider** en de taak van de **procesbegeleider**.

De **procesbegeleider** streeft naar een breed draagvlak voor de realisatie van de doelstellingen van het Complex Project. Hij of zij heeft de taak verschillende belangen rond de tafel samen te brengen en vanuit ervaring en expertise een uitweg aan te reiken bij conflicten. De uitwisseling en doorstroming van informatie tussen de verschillende overlegorganen onderling, en de overlegorganen en de besluitvorming, is daarbij een voortdurend aandachtspunt. Deze rol situeert zich op het politieke / bestuurlijke niveau. De rol van procesbegeleider is er vooral een van bruggenbouwer. Hiervoor is de Gouverneur een zeer geschikte figuur omwille van de ervaring met besluitvorming, de lokale kennis en de neutrale positie.

De **projectleider** is verantwoordelijk voor het bewaken en realiseren van de projectdoelstellingen. Heel concreet gaat het om het begeleiden van project op ambtelijk niveau. De projectleider is ook verantwoordelijk voor het terugkoppelen over het project naar het bestuurlijk niveau. De projectleider wordt geleverd door 1 van de opdrachtgevende entiteiten.

Kernteam

Opdracht

Het Kernteam is een sturend overlegorgaan waarbinnen iedere partij een eigen opdracht heeft alsook een gezamenlijke. Het kernteam is verantwoordelijk voor het realiseren van de onderzoeksfase binnen de randvoorwaarden van tijd, budget, scope en capaciteit. Het kernteam is ook het eerste aanspreekpunt voor iedereen die betrokken is in het proces. Binnen het Kernteam staat het studieteam in voor het produceren van studiemateriaal dat voorgelegd wordt ter presentatie en discussie met de belanghebbenden. De opdrachtgevers bewaken daarin de voortgang. De vertegenwoordigers van de lokale administraties voorzien mee in de voortgang van het project door het delen van kennis en regelmatige afstemming met lokale politiek en administratie.

Samenstelling

- De Werkvennootschap en departement Omgeving
- Multidisciplinair studieteam
- Vertegenwoordigers lokale besturen

Frequentie

Zo veel als nodig, minstens tweewekelijks.

Engagementen

De opdrachtgevers en het multidisciplinair studieteam engageren zich om (hypotheses) van antwoorden te formuleren op diverse vragen en initiatieven die binnen en buiten het proces ontstaan met betrekking tot het Complex Project. De vertegenwoordigers van de lokale besturen engageren zich om op regelmatige basis en vanuit lokale en technische expertise het project richting te geven. De vertegenwoordigers krijgen van hun opdrachtgevers het mandaat om te spreken namens hen en krijgen de nodige tijd om hun opdracht goed te kunnen uitvoeren. Het kernteam structureert en organiseert de inkomende zaken en voorziet in een werkwijze om ze te behandelen. De Vlaamse Overheid stelt daartoe een studiebudget ter beschikking.

Werking

Het kernteam wordt voorgezeten door de **projectleider**.

Politieke stuurgroep

Opdracht

De politieke stuurgroep is een overlegmoment voor belanghebbenden die het representatieve democratische bestel vertegenwoordigen met als doel te komen tot een politiek draagvlak voor het Complex Project. Tegelijkertijd heeft het Politiek Forum de taak om de doorvertaling te bewaken van de doelstellingen van het Complex Project naar lokale projecten.

Samenstelling

- **Procesbegeleider** (de Gouverneur)
- Vertegenwoordiging uit de Vlaamse kabinetten die dit complex project in co-agendering opnemen
- Vertegenwoordiging vanuit de lokale besturen van de Stad Gent, de gemeente Destelbergen, de gemeente Melle, de gemeente Merelbeke.

Frequentie

- Op afroep door de **procesbegeleider**
- In principe na het overleg met de verschillende belanghebbenden
- Voornamelijk rond afgeronde deelfasen

Engagement

De deelnemers van het Politiek Forum engageren zich om met andere politieke vertegenwoordigers in dialoog te gaan met als doel te komen tot gezamenlijke standpunten.

Werking

Het Politiek Forum wordt voorgezeten door de **procesbegeleider**.

Ambtelijk Forum

Opdracht

Het Ambtelijk Forum brengt de directies van de relevante bovenlokale en lokale administraties samen met als doel de politieke besluitvorming voor te bereiden en te faciliteren.

Het gaat daarbij zowel om strategische zaken:

- bewaken van de timing, doelstellingen en contouren van het project;
- rapporteren naar politiek en voorstellen van beslissingen voorleggen;
- anticiperen op verschillende mogelijke standpuntbepalingen;
- samenwerkingsvormen tussen betrokken overheden voorbereiden;
- inschatten van mogelijke weerstand, kansen en realiteiten voor verschillende beleidsdomeinen;
- rekening houden met de diverse regulerende beleidscontexten (o.a. Europees niveau);

- Inschatten van economische realiteiten;
- In het oog houden van de lange termijn van het hele project.

Als om juridische zaken:

- inzicht verkrijgen in de toepasselijke wetgeving en procedures;
- in lijn brengen van het project met de juridische context.

Daarnaast kunnen ze instaan om projecten, die voortvloeien uit het Complex Project maar er geen deel van uitmaken, verder uit te werken (bijv. flankerende maatregelen) en dragen op die manier bij aan het totaalproject.

Samenstelling

- **Projectleider**
- De Werkvennootschap en departement Omgeving
- Vertegenwoordiging uit het multidisciplinair studieteam
- Bovenlokale en lokale administraties

Frequentie

- Op afroep door de **projectleider**
- In principe na het overleg met de verschillende belanghebbenden
- Voornamelijk rond afgeronde deelfasen

Engagement

De deelnemers van het Ambtelijk Forum engageren zich om hun kennis en expertise te delen in functie van het voorbereiden van de politieke besluitvorming. Zij dienen hiervoor ook het mandaat te krijgen van hun organisatie om die te vertegenwoordigen.

Verder staan zij in voor de doorvertaling van de doelstellingen van het Complex Project naar de eigen lopende projecten, plannen of studies.

Deelname aan het Ambtelijk Forum sluit deelname aan andere overlegorganen niet uit gezien deze een verschillende opdracht hebben.

Werking

Het kernteam wordt voorgezeten door de projectleiders van de opdrachtgever en het multidisciplinair studieteam.

ViaLabo

Opdracht

Het Via Labo is het platform waarbinnen diverse belanghebbenden gezamenlijk kennis opbouwen. In die zin is het zowel de kwaliteitskamer als het klankbord voor het kernteam. Zij zullen structureel samengeroepen worden om vanuit hun (lokale) expertise bij te dragen aan de kennisopbouw voor het Complex Project.

Samenstelling

- Kernteam
- Alle belanghebbenden die bereid zijn tot het opnemen van het vereiste engagement in het kader van het proces van het Complex Project waaronder maar niet limitatief:
  - Vertegenwoordigers van lokale en bovenlokale administraties
  - Vertegenwoordigers van lokale en bovenlokale organisaties
  - Vertegenwoordigers van sectorale organisaties
  - Vertegenwoordigers van individuele burgerbewegingen
  - Geëngageerde bewoners uit het onderzoeksgebied

Frequentie

- Op afroep door het kernteam

Engagement

De deelnemers van dit overleg engageren zich tot het actief bijdragen aan de overlegmomenten. Aangezien overlegmomenten elkaar frequent opvolgen, vragen we om vanuit organisaties zo veel mogelijk dezelfde vertegenwoordigers af te vaardigen. Zo kan met een beperkte terugkoppeling over vroegere sessies op een doelmatige manier verder worden gewerkt. De vertegenwoordigers krijgen vanuit hun organisatie het mandaat om namens de organisatie te spreken. Zij zijn verantwoordelijk voor de interne opvolging en terugkoppeling om de organisatie zo goed mogelijk te vertegenwoordigen.

Werking

Gezien het grote gevraagde engagement van de deelnemers en het belang van een diverse groep deelnemers in functie van een kwaliteitsvolle kennisopbouw, is het aan te raden om het Via Labo op te delen in kleinere thematische of geografische subgroepen. Het is immers niet voor alle belanghebbenden haalbaar om de breedte van het onderzoek nauwgezet op te volgen.

Lokaal Expertpanel

Opdracht

Het Lokaal Expertpanel draagt bij aan een brede en open maatschappelijke blik op de lange termijn van het Complex Project, en dit vanuit een sterke lokale kennis. Op die manier dragen ze bij aan de integratie van lokale kennis in de oplossingsrichtingen.

Samenstelling

- Kernteam
- Experts vanuit lokale context

Frequentie

- Op afroep door het Kernteam

Engagement

De deelnemers van het Lokaal Expertentpanel engageren zich om ad hoc hun lokale kennis te delen met het kernteam. De momenten zullen zo ingericht worden dat er geen voorkennis vereist is.

Werking

Het Lokaal Expertentpanel krijgt vorm als een kennisuitwisseling tussen de externe lokale experts en de experts van het studieteam; deelnemers van de andere overlegorganen zijn ook welkom.

Expertentpanel

Opdracht

Het Expertentpanel draagt bij aan een brede en open maatschappelijke blik op de lange termijn van het Complex Project, en dit vanuit een specifieke thematische of maatschappelijke expertise. Op die manier dragen ze bij aan de verbreding en verbeelding van de mogelijke oplossingsrichtingen.

Samenstelling

- Kernteam
- Experts vanuit een thematische discipline
  - o Belanghebbenden kunnen hiervoor kandidaten voorstellen

Frequentie

- Op afroep door het kernteam

Engagement

De experts nemen deel aan het Expertentpanel met een open blik. Ze zijn bereid om mee te denken in de onderzoeksmethode en vandaaruit het studiemateriaal te verrijken met hun kennis.

Werking

Het Expertentpanel krijgt vorm als een kennisuitwisseling tussen de externe experts en de experts van het studieteam; deelnemers van de andere overlegorganen zijn ook welkom.

Werkgroep proces

Samenstelling

- Vertegenwoordiging studieteam
- Vertegenwoordiging Ademruimte
- Vertegenwoordiging communicatieverantwoordelijken lokale administraties

15

| complex project
| viaduct gentbrugge

WERKDOCUMENT

Opdracht

De werkgroep proces heeft twee duidelijke taken. De eerste betreft het mede faciliteren van het doorstromen van informatie naar het brede publiek. De tweede het evalueren van het lopende proces aan de hand van het evaluatiekader (uitgelicht onder 2.8). Daarnaast kunnen er vanuit de werkgroep voorstellen worden gedaan voor het uitnodigen van (lokale) experts voor het (Lokaal) Expertpanel.

Frequentie

- Ad hoc en op afroep door het kernteam
- Voornamelijk rond periodes met intensievere betrokkenheid brede publiek (bijv. ViaCocreatieweek)

Engagement

De vertegenwoordigers van Ademruimte en de lokale administraties hebben zich bereid verklaard om mee het proces te ondersteunen in functie van het betrekken van het brede publiek. Dit kan het actief uitvoeren van taken (bijv. communicatie) inhouden.

2.4 Inspanningen buiten de overlegorganen

Naast de dialoog in de overlegorganen van de processtructuur zullen nog andere inspanningen moeten geleverd worden om de komen tot een gedragen en daadkrachtig project.

Afstemming met besluitvormers buiten het Politiek Forum

Hiervoor zijn twee overlegplatformen interessant:

het Regionaal Politiek Overlegplatform en het Burgemeestersoverleg. Het Burgemeestersoverleg is een bestaand platform waaraan de ruime groep van burgemeesters in de regio deelneemt. Een toelichting op dit platform zorgt ervoor dat zij ook op de hoogte blijven van het project en proces.

Het Regionaal Politiek Overlegplatform zal in 2021 voor de eerste keer samengeroepen worden. Hierop worden de regionale mandatarissen op de verschillende schaalniveaus uitgenodigd. Een regelmatige terugkoppeling naar dit platform kan de besluitvorming ten goede komen. Beide overlegplatformen worden georganiseerd op initiatief van de lokale besturen en gefaciliteerd door Veneco. Een toelichting op één van de platformen kan dus via hen afgesproken worden.

Afstemming met de Vervoerregio

In de schoot van de Vervoerregio wordt het regionale mobiliteitsplan opgemaakt. Aangezien een belangrijk aspect in het Complex Project de mobiliteit op regionaal niveau betreft, is regelmatige terugkoppeling en afstemming noodzakelijk om informatiedoorstroming te

verzekeren en de visie van het Complex Project af te stemmen met de agenda en de visie van het regionaal mobiliteitsplan. Visies van de Vervoerregioraad zullen na bekrachtiging sturend zijn voor de visies van het Complex Project.

Afstemming gebeurt in de eerste plaats met de verantwoordelijke voor de Vervoerregio vanuit het Departement Mobiliteit en Openbare Werken en de voorzitter van de Vervoerregioraad aan de hand van bilateraal overleg. Eventueel kan vanuit het kernteam iemand afgevaardigd worden om de Vervoerregio op te volgen. De samenwerking met de Vervoerregio zal meer in detail uitgewerkt en opgezet moeten worden na de mogelijke startbeslissing.

Brede maatschappelijke reflectie

We voorzien drie vormen van overleg waarlangs een brede maatschappelijke reflectie kan plaatsvinden (uitgelicht onder 2.2)

- Toelichtingen / open publieksmomenten
- via cocreatieweek
- Veldwerk

Opdracht

De inspanningen buiten de vaste overlegorganen van het Complex Project hebben als doel een bredere maatschappelijke reflectie te bieden op het studiemateriaal.

Samenstelling

- Open

Frequentie

- Doorlopend (veldwerk) of in functie van projectmijlpalen.

Engagement

Er is geen specifiek engagement van de deelnemers vereist.

2.5 Formele participatiemomenten onderzoeksfase

Formele adviesverlening

De formele adviesverlening is voorbehouden voor

- Vlaamse administraties
- Strategische adviesraden op Vlaams niveau
- Lokale overheden

In de onderzoeksfase wordt formeel advies gevraagd op de Alternatievenonderzoeksnota en het Voorontwerp voorkeursbesluit met inbegrip van de ontwerp synthesenota en de ontwerp onderzoeksrapporten.

Openbaar onderzoek / Raadpleging

Tijdens de onderzoeksfase vindt ook een Openbaar onderzoek plaatst. Dit is een periode van 60 dagen waarbinnen alle geïnteresseerden feedback kunnen geven op het voorontwerp Voorkeursbesluit, met inbegrip van de ontwerp synthesenota en de ontwerp onderzoeksrapporten.

Meer informatie over het Openbaar onderzoek is te vinden op www.complexeprojecten.be.

2.6 Kanalen voor informatie

Dit hoofdstuk bevat een overzicht van de bestaande informatiekkanalen (sinds de verkenningsfase) van het Complex Project en de wijze waarop deze in het proces kunnen gebruikt worden.

Gedeelde documenten

Via google drive worden werkdokumenten met de betrokken belanghebbenden gedeeld. Het gaat onder andere om bijna-afgewerkt studiemateriaal dat als voorbereiding van de werksessies dient, alsook presentaties en verslagen van dergelijke momenten. De drive is niet vrij toegankelijk. De betrokken belanghebbenden krijgen een link naar de betreffende documenten.

Projectwebsite

Op de website www.viadewebsite.be is de laatste stand van zaken van het Complex Project terug te vinden: details met betrekking tot publieksmomenten, opgeleverde documenten, enzovoort. De website vermeldt ook de contactgegevens, en biedt zo de mogelijkheid tot het stellen van vragen en delen van opmerkingen. De website vormt de verzameling van alle publieke communicatieproducten. Bij elke andere vorm van communicatie over het Complex Project Viaduct Gentbrugge wordt ook steeds verwezen naar de website. De website is de voornaamste bron van informatie voor het brede publiek.

Nieuwsbrief

Vanaf de start van de verkenningsfase konden geïnteresseerde belanghebbenden zich abonneren op de nieuwsbrief door een formulier op de website in te vullen. Via de nieuwsbrief ontvangen abonnees uitnodigingen voor publieke overlegmomenten en kunnen ze de voortgang van het project volgen. De nieuwsbrief richt zich daarmee zowel naar betrokken belanghebbenden als naar alle geïnteresseerden die geen (actieve) rol wensen op te nemen.

Kanalen van betrokken belanghebbenden

Verschillende betrokken belanghebbenden beschikken over communicatiekanalen waarmee ze een breed netwerk van burgers en organisaties op de hoogte houden van hun activiteiten. Voor grote publieksmomenten of belangrijke mijlpalen kan een oproep gedaan worden naar de betrokken belanghebbenden om de informatie ook op hun kanalen te delen zodat een breder publiek bereikt kan worden. Hierin speelt de werkgroep proces een belangrijke rol.

Sociale media

Er bestaat een facebookpagina van het Complex Project maar omwille van de onzekerheid van een eventuele Startbeslissing, werd dit in de verkenningsfase enkel gebruikt voor de rekrutering voor de via cocreatieweek. De huidige virtuele community is dus zeer beperkt. In de onderzoeksfase is het aan te bevelen dit kanaal ook te gebruiken voor het communiceren over het procesverloop zodat een bredere groep dit op een toegankelijke manier kan volgen. We stellen echter wel vast dat Facebook de jongere doelgroepen (-30jaar) niet langer bereikt. Zij maken voornamelijk gebruik van Instagram. Voor het bereiken van eerder professionele belanghebbenden, bijvoorbeeld in het kader van de rekrutering voor het toekomstpanel, zal LinkedIn een geschikt kanaal zijn.

Huis-aan-huisbedeling

Bij sleutelmomenten zoals de via cocreatieweek wordt er beroep gedaan op huis-aan-huisbedeling van uitnodigingen. Deze huis-aan-huisbedeling heeft voornamelijk een brede rekruterende functie voor het proces (uitnodiging). Daarnaast kan de huis-aan-huisbedeling ook een informatieve functie vervullen, en ontvangers doorverwijzen naar andere communicatiekanalen waar meer informatie te vinden is (projectwebsite, nieuwsbrief, sociale media).

2.7 Effectiviteit van de processtructuur

Het onderzoek van de verkenningsfase leidde tot bouwstenen voor het proces die de basis vormen voor het behalen van de doelstellingen van het Complex Project. Onderstaande tabel toont hoe de bouwstenen (horizontaal) vertaald werden in de processtructuur (verticaal). Elk van de bouwstenen vormt de basis voor minstens twee onderdelen van de processtructuur. Daarom verwachten we dat de voorgestelde processtructuur effectief is voor het realiseren van de doelstellingen van het Complex Project.

	FORMELE EN INFORMELE PARTICIPATIE	POLITIEKE BETROKKENHEID	DUIDELIJKE PROCESLEIDING	DIALOOG TUSSEN BELANGHEBBENDEN BREDE BETROKKENHEID	DUIDELIJK ENGAGEMENT	TOEGANKELIJK PROCES	ROL VOOR ALLE BELANGHEBBENDEN	VOORBEREIDING BESLUITVORMING	VERSCHILLENDE NIVEAUS VAN SAMENWERKEN	LOKALE EN TECHNISCHE EXPERTISE	KENNISOPBOUW EN -UITWISSELING
KERNTTEAM	X		X				X		X		X
KERNTTEAM+	X				X		X		X		X
PROCESBEGELEIDER	X	X	X				X		X		
POLITIEKE STUURGROEP	X	X			X		X	X	X		
AMBTELIJK FORUM	X				X		X	X	X	X	X
VIALABO	X			X	X	X	X		X		X
LOKAAL EXPERTENPANEL	X						X		X	X	
EXPERTENPANEL	X						X		X	X	
WERKGROEP PROCES	X				X		X		X		
OPEN PUBLIEKSMOMENTEN	X			X	X		X	X	X		
VIACOCREATIEWEEK	X			X	X		X	X	X		
VELDWERK	X				X		X	X	X		
OPENBAAR ONDERZOEK	X						X	X	X		
KANALEN VOOR INFO				X			X	X			

2.8 Evaluatie van de processtructuur

De Procesnota is een dynamisch document dat moet kunnen inspelen op evoluties in het proces met als doel de vooropgestelde project- en procesdoelstellingen te bereiken. Op geregelde tijdstippen zal dus de processtructuur en de Procesnota geëvalueerd moeten worden, samen met de belanghebbenden. En op basis van die inzichten bijgestuurd worden.

We stellen hierna een aantal parameters voor aan de hand waarvan die evaluatie kan gebeuren. Een evaluatie van de verkenningsfase met deze parameters is opgenomen in bijlage.

Hoofdparameters	Subparameters en evaluatievragen
Belanghebbenden	<p>Representativiteit</p> <ul style="list-style-type: none"> - Is er voldoende diversiteit in betrokken belanghebbenden? - Zijn er voldoende, te veel of te weinig belanghebbenden betrokken? - Worden er voldoende inspanningen geleverd om de niet-vertegenwoordigde belangen inzichtelijk te maken? <p>Inclusiviteit</p> <ul style="list-style-type: none"> - Krijgt iedereen met interesse de kans om deel te nemen aan het proces?
Proces	<p>Constructieve dialoog</p> <ul style="list-style-type: none"> - Is er voldoende ruimte voor dialoog? - Is er sprake van constructief conflict? - Komt iedereen voldoende aan bod? - Wordt het afsprakenkader gerespecteerd door de deelnemende belanghebbenden? <p>Leiderschap</p> <ul style="list-style-type: none"> - Is er een duidelijk en zichtbaar procesleiderschap? <p>Besluitvorming</p> <ul style="list-style-type: none"> - Is er voldoende doorstroming naar de besluitvormers? - Is de besluitvorming transparant? <p>Doelgerichtheid</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dragen de overlegmomenten bij tot het behalen van de procesdoelstellingen? <p>Vertrouwen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Is er vertrouwen in het proces? - Is er vertrouwen tussen de belanghebbenden? <p>Toegankelijkheid</p> <ul style="list-style-type: none"> - Is het proces voldoende toegankelijk voor belanghebbenden?
Communicatie	<p>Transparantie</p> <ul style="list-style-type: none"> - Is het proces transparant? <p>Bereik</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bereiken de communicatiekanalen de gewenste doelgroepen?
Organisatie	<p>Flexibiliteit</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kan het proces snel inspelen op nieuwe ontwikkelingen? <p>Efficiëntie</p> <ul style="list-style-type: none"> - Verloopt het proces efficiënt? <p>Administratief</p> <ul style="list-style-type: none"> - Verloopt de organisatie van overlegmomenten vlot?

3. Financiële afspraken en samenwerkingsovereenkomsten

Raming van de middelen m.b.t. het proces in de onderzoeksfase

In de verkenningsfase zorgden het Departement Omgeving en De Werkvennootschap voor de coördinatie en uitvoering. Zij stelden hiervoor de nodige middelen (personeel en / of budget) ter beschikking om de noodzakelijke studies, participatie- en communicatiebegeleiding op te starten.

Ter gelegenheid van een mogelijke Startbeslissing komt het de Vlaamse Regering toe een instantie aan te duiden die zal instaan voor de coördinatie en uitvoering van de onderzoeksfase. Het zal aan die instantie zijn om de nodige middelen (personeel en / of budget) ter beschikking te stellen.

Onderzoek naar financieringsmogelijkheden

Het noodzakelijke budget voor de uitvoering van de werken hangt nauw samen met het alternatief dat gekozen zal worden in het voorkeursbesluit. Tijdens de onderzoeksfase zal een geïntegreerd onderzoek worden uitgevoerd voor alle te onderzoeken alternatieven. De realisatiekost kan onderdeel zijn van dat onderzoek. Om het kostprijaspect in de afweging objectief te kunnen interpreteren kan een geïntegreerde MKBA opgemaakt worden.

Mogelijkheden voor publiek-private samenwerking / samenwerkingsovereenkomst

Verder onderzoek moet hier uitwijzen of het project potentieel heeft om ontwikkeld te worden (of delen ervan) in publiek-private samenwerking en of er andere samenwerkingsovereenkomsten met andere partners noodzakelijk zijn.